

25.11.2020

Ärende/7

§ 330

Den av Vänsterförbundets fullmäktige-grupp väckta gruppmotionen om fokus på förebyggande av ojämlikhet och klimatförändringen i efterbehandlingen av coronakrisen

HEL 2020-005563 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade gruppmotionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Olli Lahtinen, specialplanerare, telefon: 310 36055
olli.lahtinen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Ryhmäaloite VAS/ Vuorjoki, Eriarvoisuuden ja ilmastonmuutoksen torjunta keskiöön koronakriisin jälkihoidossa

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Framställningen stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Vänsterförbundets fullmäktige-grupp framför i sin gruppmotion 22.4.2020 att i tiden efter coronapandemin behövs åtgärder vars fokus ligger på målen gällande förebyggande av både ojämlikhet och klimatförändringen. Motionen finns i bilaga 1 till detta ärende.

I motionen konstateras att hanteringen av coronaviruset orsakar mänskliga och ekonomiska problem som kräver ett efterbehandlingsprogram. Speciellt viktigt är att utreda coronans konsekvenser för sårbara grupper. I fördelningen av den av epidemin orsakade ekonomiska bördan bör rättvisa tas i beaktande. Restriktionerna under pandemin påverkar koldioxidutsläppen på ett minskande sätt, och i efterbehandlingsprogrammet bör erfarenheterna utnyttjas för att permanent minska på klimatutsläppen.

Stadsstyrelsen konstaterar att coronapandemin globalt har orsakat ytterst allvarliga hälsomässiga, sociala och ekonomiska utmaningar. För

25.11.2020

att förebygga dessa negativa följder och med tanke på återuppbyggnaden av verksamheten i samhället sattes åtgärder igång på våren 2020 i alla stadens sektorer och hela koncernen. Redan i mars fattade stadsfullmäktige och stadsstyrelsen viktiga beslut för att bekämpa pandemin.

Åtgärder för att stödja återhämtningen har koordinerats centraliserat i stadens ledningsgrupp samt delvis enligt krisledningsmodellen i stadens koordinationsgrupp för corona. Förberedelserna för Helsingfors återhämtning från coronakrisen påbörjades i april 2020 och strategiska val gällande återhämtningen presenterades för stadsstyrelsen 14.5.2020. Då konstaterades det att verkställandet av återhämtningen som baserar sig på stadens strategi i huvudsak sker genom stadens normala verksamhet, men det förutsätter intensivt samarbete. Det ansågs vara ändamålsenligt att genomföra en del av de mest centrala åtgärderna som stadsgemensamma helheter koordinerade av stadskansliets strategiavdelning.

Planeringen av återhämtningen som kommit igång i samband med bekämpningen av coronapandemin motsvarar till sina centrala delar efterbehandlingsprogrammet som föreslås i gruppmotionen. I den följs verkningarna, och åtgärder genomförs både med sex månaders mellanrum och under en 1–4 år lång tidsperiod. Återhämtningen ökar integrationen av olika tjänster och användningen av tjänstedesign för att befrämja faktabaserat förnyande av verksamheten.

För återhämtningen har det samlats situations- och planeringsinformation från alla sektorer, affärsverk samt från regionala och statliga myndigheter. Anskaffningen samt bearbetandet av information har också skett i samarbete med högskolor och andra sammanslutningar. På grund av osäkerheten som har att göra med pandemins och restriktionernas fortsättning är man tvungen att uppdatera detaljerna för åtgärderna angående återhämtningen.

Planeringen av återhämtningen har fortsatt hösten 2020 både inom inriktade åtgärder och som en av de centrala utgångspunkterna i sammanställandet av budgeten för år 2021. De planeringsprinciper som återhämtningen baserar sig på stöder ett tillvägagångssätt som är flexibelt och fokuserar på aktuella prioriteringar.

Planen för återhämtningen föreläggs stadsstyrelsen. På samma gång presenteras stadsstyrelsen en omfattande bedömning som baserar sig på uppdaterad information om hur coronakrisen direkt och indirekt ökat behoven av olika tjänster.

Förebyggande av ojämlikhet

Både under och efter krissituationen genomdriver staden konsekvent sin strategi och gör det om möjligt genom att använda organisationen och resurser som normalt. De behöriga myndigheterna är även i denna krissituation ansvariga för uppföljning av skolornas inlärningssituationer och för att stödja elevernas välfärd, för uppföljning av behovet till psyk-tjänster och upprätthållandet av tjänsterna, för att på olika sätt förebygga ökad utsatthet bland invånare och för andra viktiga frågor som lyfts fram i motionen samt utmaningar i tjänsterna.

I de olika sektorerna har man identifierat risker i många medborgargrupper. Barnfamiljer, unga vuxna, äldre och medborgare med ett främmande språk som modersmål eller med utländsk bakgrund har under coronaläget utsatts för många olika utmaningar och hot. Förebyggande av differentieringsutvecklingen i olika befolkningsgrupper och stadens olika områden är ett centralt mål i denna situation. I planeringen av Helsingfors återhämtning har det under tre teman (stadsbornas aktivitet och förtroende; främjande av företag och företagsamhet; en stadsorganisation som förnyas sig och är hållbar) samlats åtgärder inom stadens sektorer och olika organisationer. Dessa åtgärder svarar på utmaningar som framkommit under coronakrisen och riktar resurser till effektiva åtgärder.

T.ex. i fostrans- och utbildningssektorn har ett utbildningsunderskott identifierats som en följd av coronakrisen och det är flera olika faktorer som haft inverkan på underskottet i olika utbildningsformer. I budgetförslaget som kommit till stadsstyrelsens behandling stärks barn och ungas välfärd genom att erbjuda gratis småbarnspedagogik för 5-åringar. Dessutom riktas anslag till positiv särbehandling. För unga som avslutar grundskolan ordnas vidareutbildning genom utbildningsgarantin. Ett av spetsprojekten inom stadsstrategin, programmet Mukana, fokuserar på att minska ojämställdhet och på att förebygga ungas marginalisering.

I social- och hälsovårdssektorn riktas från återhämtningens synvinkel uppmärksamhet mot en kontrollerad upplösning av den vård- och serviceskuld som uppstått, utveckling av servicekedjor och bl.a. utveckling av digitala tjänster. De som lidit mest av coronapandemin är människor i sårbar position, och de beaktas särskilt i de olika tjänsterna. I det fallet att coronapandemin fortsätter länge görs förberedelser för att kunna svara på ett ökat behov av både akut stöd och kompletterande utkomststöd.

Det kommunala sysselsättningsförsöket som planeras att starta i början av år 2021 gör det möjligt för Helsingfors att bilda en noggrannare informationsgrund om den aktuella sysselsättningssituationen i staden och även visa sitt ansvar för att driva och rikta åtgärder gällande sys-

25.11.2020

selsättning. Restriktionerna som gjorts i krisfasen för coronaepidemin och minskningen av efterfrågan har haft negativ inverkan på servicenäringar som är speciellt viktiga i Helsingfors.

Genom återhämtningsåtgärderna strävar staden att minimera de direkta verkningarna av pandemin men också att förebygga ekonomisk och social inverkan som uppstår under en längre period. Om återhämtningen ska lyckas måste man inom de närmaste åren komma in på en väg med ekonomisk tillväxt.

I planeringen av återhämtningen är det absolut nödvändigt att ta i beaktande könskonsekvenserna av krisen och den inverkan som den haft på barn.

Stadskoncernens anställda har även tagits i beaktande när det av coronapandemin orsakade undantagstillståndet fortsatt, och åtgärderna för arbetarskydd och den understödjande verksamheten kommer att fortsätta så länge det är nödvändigt.

Inom alla sektorer har det på grund av coronan tagits märkbara steg inom användningen av digitala tjänster. I sina verksamhetsplaner drar sektorerna noggrannare riktlinjer för bl.a. ökade möjligheter till distansarbete i olika tjänster. Det ökade distansarbetet framhäver betydelsen av gott chefsarbete.

Störningar i ekonomi och produktion orsakade av coronan har bemötts med att erbjuda företag förlängda betalningstider, och hyror för lokaler har justerats på grund av störningen i marknadsläget. Ansöknings- och utbetalningsförfarandet för stöd för ensamföretagare skapades snabbt i april, och det betalades ca 14 miljoner euro till nästan 8 000 företagare inom ansökningstiden som gick ut 30.9.2020.

Staden stöder kuvösverksamhet för företag och affärsverksamhet relaterat till cirkulär ekonomi. Målet är att stödja utexaminerade i att få jobb och företagsamhet.

Man har varit tvungen att arbeta med beredningen av Helsingfors budget för år 2021 under exceptionella förhållanden. Efter att motionen lämnats hade stadsfullmäktige en remissdebatt 17.6.2020 om beredningen av budgeten för 2021. I detta sammanhang gav fullmäktige riktlinjer för de ekonomiska förutsättningarna och funktionella prioriteringarna för återhämtningen. Synpunkterna i gruppmotionen kom på detta sätt med i beredningen.

Borgmästarens budgetförslag för år 2021 har sammanställts med fokus på följderna av coronakrisen.

25.11.2020

Ärende/7

Minskning av klimatutsläpp

Stadsstyrelsen understöder att långtidsverkningar som coronapandemin haft på miljön ska utredas lokalt, nationellt och internationellt, samt att stadens sektorer om möjligt är aktiva och deltar i forsknings- och utredningsprojekt som kan ge värdefull information om den exceptionella situationens inverkan på verksamhetsmiljön.

I motionen föreslås bl.a. en utredning av förändringarna i Helsingfors luftkvalitet under pandemin, vilket hör till Helsingforsregionens miljö- tjänsters (HRM) ärenden. Med tanke på stadens klimatmål är det motiverat att stadsmiljösektorn vidtar åtgärder tillsammans med HRM för att utreda den inverkan som beskrivs i motionen.

I stadsmiljösektorn har man följt den inverkan som coronapandemin haft på de olika trafikformernas andelar. Informationen kommer att utnyttjas i den kontinuerliga granskningen av trafiksystemet. Stadstrafikens hållbarhet utgör en viktig aspekt i planeringen. Coronakrisen har bl.a. haft åtminstone tillfälligt en minskande effekt på kollektivtrafikens användarantal som en följd av distansarbete och den kraftiga minskningen i flera näringsgrenars verksamhet. Däremot är privatbilismens volym på nästan samma nivå som före coronan.

Den granskade tiden är för kort för att man ska kunna dra slutsatser om klimatförändringen med trafikutvecklingen som grund. I planeringen av återhämtningen strävar staden efter att återställa sig till normalläget och utvecklingsspåret före krisen, och eventuella nya mål för trafiksystemet i sin helhet kommer att diskuteras i beredningen av strategin för den nya fullmäktigeperioden som börjar år 2021.

Stadsfullmäktige förutsätter planering av hur utnyttjandet av distans- tekniken kan fortsätta efter coronakrisen för att minska behovet av resande.

Helsingfors utlyste klimatnödläge 25.9.2020 efter att stadsfullmäktige godkänt ett förslag om detta 23.9.2020. I deklarationen konstateras att Helsingfors vill vara en del av världens ledande städer i kampen mot klimatförändringen. Målet är att före år 2035 minska utsläppen med 80 procent från 1990 års nivå.

Enligt 30 kap. 12 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en gruppmotion som undertecknats av mer än hälften av fullmäktigegruppens medlemmar och som har rubriken grupp- motion.

Föredragande

Stadsstyrelsen

25.11.2020

Ärende/7

Upplysningar

Olli Lahtinen, specialplanerare, telefon: 310 36055
olli.lahtinen(a)hel.fi

Bilagor

1 Ryhmäaloite VAS/ Vuorjoki, Eriarvoisuuden ja ilmastonmuutoksen torjunta keskiöön koronaviruksen jälkihoidossa

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 16.11.2020 § 779

HEL 2020-005563 T 00 00 03

Esitys

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo Vasemmistoliiton ryhmäaloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

16.11.2020 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Anna Vuorjoki: Lisätään uusi kappale kappaleen 26 jälkeen:

”Kaupunginvaltuusto edellyttää suunnittelemaan, miten etäteknikan hyödyntämistä voi jatkaa koronaviruksen jälkeen matkustamisen tarpeen vähentämiseksi.”

Kannattaja: Veronika Honkasalo

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Anna Vuorjoen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus:

Anna Vuorjoki: Lisätään uusi kappale kappaleen 9 jälkeen:

”Palautumisen suunnitelma tuodaan kaupunginhallituksen käsiteltäväksi. Samalla kaupunginhallitukselle esitetään tämänhetkiseen tilannetietoon perustuva kattava arvio siitä, minkä verran koronaviruksen välittömät ja välilliset vaikutukset ovat lisänneet eri palveluiden tarvetta.”

Kannattaja: Veronika Honkasalo

25.11.2020

Ärende/7

Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Anna Vuorjoen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 6

Terhi Koulumies, Pia Pakarinen, Mika Raatikainen, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Jan Vapaavuori

Ei-äännet: 9

Fatim Diarra, Veronika Honkasalo, Mikko Kiesiläinen, Marcus Rantala, Nasima Razmyar, Tomi Sevander, Anni Sinnemäki, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki

Kaupunginhallitus hyväksyi Anna Vuorjoen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen äänin 6 - 9.

09.11.2020 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Olli Lahtinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36055
olli.lahtinen(a)hel.fi